

Gospodarka cyrkularna – makulatura cennym surowcem

KATARZYNA GODLEWSKA

Gospodarka cyrkularna to nowy sposób postrzegania cyklu życia produktu, zgodnie z którym odchodzi się od linearnego postrzegania wyrobów. Głównym założeniem gospodarki cyrkularnej jest tworzenie takich produktów i usług, dla których już w fazie projektowania przewiduje się jak najdłuższe użytkowanie, a także wielokrotną transformację i recykling surowców wtórnych, wykluczając materiały toksyczne i procesy technologiczne szkodliwe dla zdrowia człowieka.

Podejście UE do gospodarowania odpadami jest oparte na „hierarchii postępowania z odpadami”, czyli kolejności priorytetów przy ustalaniu polityki dotyczącej odpadów i gospodarowaniu nimi na poziomie operacyjnym: zapobieganie powstawaniu, przygotowanie do ponownego użycia, recykling, odzysk i, jako ostatnia preferowana opcja, unieszkodliwianie odpadów (co obejmuje składowanie i spalanie bez odzysku energii).

W pakiecie dotyczącym gospodarki o obiegu zamkniętym z 2015 r. podkreśla się potrzebę przechodzenia na zorientowaną wokół cyklu życia gospodarkę o obiegu zamkniętym, w której kaskadowe wykorzystanie zasobów i odpadów resztkowych jest bliskie zeru. Przejście to można ułatwić za pomocą rozwoju i dostępu do innowacyjnych instrumentów finansowych i finansowania ekoinnowacji. W 8. celu zrównoważonego rozwoju zachęca się państwa do promowania trwałego, sprzyjającego włączeniu społecznemu oraz zrównoważonego wzrostu gospodarczego, pełnego i wydajnego zatrudnienia i godnej pracy dla wszystkich. W 9. celu zrównoważonego rozwoju podkreśla się potrzebę budowania odpornej infrastruktury, promowania sprzyjającego włączeniu społecznemu oraz zrównoważonego uprzemysłowienia i wspierania innowacji. W 12. celu zrównoważonego rozwoju zachęca się państwa do osiągnięcia zrównoważonego gospodarowania zasobami i ich efektywnego wykorzystania do 2030 r.¹

27 stycznia 2017 r. Komisja Środowiska Naturalnego w Parlamencie Europejskim przyjęła zmiany w propozycjach Komisji Europejskiej dotyczących gospodarowania odpadami (tzw. pakiet ws. odpadów zawierający zmiany w czterech dyrektywach). Postowie opowiedzieli się za przyjęciem bardziej ambitnych celów w zakresie zmniejszenia ilości odpadów do 2030 r. Głosowanie postów otworzyło drogę do negocjacji z Komisją i państwami członkowskimi. Pakiet jest jednym z priorytetów UE w 2017 r.²

Pakiet w sprawie odpadów zawiera propozycje zmian w dyrektywach obejmujących:

- **Odpady komunalne.** Pochodzą przede wszystkim z gospodarstw domowych i stanowią ok. 10% całkowitej ilości odpadów generowanych w UE. Chociaż między 2004 a 2014 rokiem ilość odpadów komunalnych spadła o 3%, to sytuacja jest nadal zróżnicowana w poszczególnych państwach członkowskich (np. w Danii ilość odpadów wzrosła w przeliczeniu na mieszkańca, a w Hiszpanii znacząco spadła). Komisja Europejska chce, by do 2030 r. recykling odpadów komunalnych utrzymywał się na poziomie 65%;
- **Składowanie odpadów.** Chociaż w UE obowiązuje zakaz składowania odpadów niepoddanych obróbce i limit ilości odpadów kierowanych na składowiska (wynoszący 35% całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wytworzonych w 1995 r.), to nie wszystkie państwa członkowskie osiągnęły te cele (16 państw narusza unijne przepisy w tym zakresie). Komisja Europejska proponuje, by do 2030 r. limit ograniczyć do 10%;
- **Odpady opakowaniowe.** Opakowania w UE produkowane są przede wszystkim z papieru, tektury, szkła, plastiku drewna i metalu. Najniższy jest poziom recyklingu plastiku i drewna. Sytuacja jest jednak bardzo zróżnicowana w poszczególnych państwach członkowskich. Komisja

Dr inż. **K. Godlewska**, dyrektor biura SPP, Stowarzyszenie Papierników Polskich, PL. Komuny Paryskiej 5a, 90-007 Łódź